

opusdei.org

Înțelegi ce citești ? Respiră cu Sfânta Scriptură (1)

Sfânta Scriptură este chemată să ocupe un loc central în viața interioară a fiecărui creștin. Acest editorial, în două părți, propune câteva piste pentru a învăța să o descoperi mai bine întotdeauna.

29.05.2017

În primele dimensiuni ale compoziției sale despre expansiunea tinerei Biserici pornind din

Ierusalim, sfântul Luca ne arată în car al unui funcționar etiopian, însărcinat cu administrarea patrimoniului regatului Namibiei, în sudul Egiptului, care urcase la Ierusalim pentru a-l adora pe Dumnezeu Israelului (cf. Fp 8, 27-28). La întoarcerea acasă, acest pelerin îl citea pe profetul Isaia, dar fără să înțeleagă textul. Atunci Dumnezeu a făcut ca diaconul Philippe să intervină (cf. Fp 8, 26-29):

Filip alergă și-l auzi pe eunuc citind din profetul Isaia. Îl întrebă: „Înțelegi ce citești?” „Cum aș putea, zise el, dacă nimeni nu mă ajută?” Și el îl invită pe Filip să urce și să se așeze lângă el ” (Ac. 8, 30-31). Administratorul comorilor reginei Etiopiei se sprijinise de aceste cuvinte profetice :

Ca o oaie el a fost condus la tăiere...(Is. 53,7-8). Filip, plecând de la acest text al Scripturii îi anunță Vestea cea Bună a lui Isus (Fp 8, 35). Ajunși lângă o apă,

aproape de drum, îl botează și-l încredință acțiunii misterioase a Duhului Sfânt, care-i adusese acest suflet însetat **de Dumnezeu, de Dumnezeul cel viu** (Ps. 42, 3).

În această discuție, comentează sfântul Ieronim într-una din scrisorile sale, Filip îi arată interlocutorului său că „Isus era ascuns și ca închis în scrisoare” (1). Sprijinindu-se pe explicațiile credincioșilor, Scriptura acționează puternic, ca „o spadă cu două tăișuri” (He 4, 12), în sufletul celui care-i deschide paginile. Filip devoalează și într-un oarecare fel eliberează figura Domnului în ochii cuiva care nu înțelegea nimic. Și noi, scrie papa Francisc în scrisoarea sa apostolică *Misericordia et misera*, suntem chemați să fim „instrumente vii de transmitere a Cuvântului” (2), încât să fie numeroși bărbații și femeile care să înțeleagă „atracția lui Isus Cristos” (3).

Tradiția, o privire de credință

În lumea ebraică, Sfânta Scriptură juca un rol de prim ordin : cultul în sinagogă, care hrănea pietatea evreilor de-a lungul întregului an, se realiza în jurul Torei, a profeților și a lecturii psalmilor (4). Acestea spuse, Scripturile Israelului erau rezultatul unei lungi tradiții orale : autorii inspirați au pus în scris învățăturile patriarhilor și ale profeților. Nu doar această tradiție precedea Scripturile ci ea însoțea lectura, ca o privire pătrunzătoare pentru ca cei drepti - cei care îl caută pe Domnul (5) - să poată să recunoască sau cel puțin să întrevadă sensul.

La fel este în Biserică, noul popor al lui Israel : Tradiția precede Scriptura; să începem prin faptul că Biserica ne semnaleză care sunt Scrierile sfinte (6). „ Nu aş crede în Evanghelie, dacă autoritatea bisericii catolice nu m-ar îndemna s-o fac” (7). În acest sens, un

episod din timpul Conciliului din Trento a devenit celebru. Unul din părinții conciliari prezenți scrie în jurnalul său că, în timpul sesiunilor, o anumită propoziție a fost îndepărtată. Ea afirma că Evanghelia după sfântul Ioan este demnă de încredere pentru că sfântul Ioan este autorul ei. Părinții au adoptat mai degrabă hotărârea că dacă această Evanghelie este demnă de încredere este pentru că Biserica a primit-o (8). Or, rolul Tradiției nu se limitează să definească canonul ci comportă un discernământ permanent, pentru care Biserica poate să conteze pe lumina Spiritului Sfânt . **Eu am încă multe să vă spun, dar voi nu puteți înțelege în prezent. Dar când va veni, el, Spiritul adevărului, el vă va ghida în tot adevărul ; căci el nu va vorbi de la el însuși, dar ceea ce va înțelege, el o va spune și vă va explica lucrurile pe viitor (In 16, 12-13).**

Tradiția este deci inseparabilă de Scriptură, după cum privirea este inseparabilă de ceea ce este zărit. Există priviri care văd anumite lucruri nu și altele: în fața unei clădiri, de exemplu, un arhitect zărește detalii care le scapă altora ; confrunțați cu un mic eveniment pe care mulți îl găsesc banal, poetul și artistul sunt emoționați. Tradiția este privirea purtată asupra Scripturii pornind de la credința Bisericii; o privire vie, condusă de Duhul Sfânt; o privire sigură, căci doar în sânul Bisericii putem înțelege Cuvântul lui Dumnezeu în adevăratul lui sens. După cum a făcut-o cu discipolii pe drumul spre Emaus, Duhul Sfânt face să ardă inima Bisericii și a fiecărui creștin când El ne explică Scripturile (cf. Lc 24, 32). Cuvântul lui Dumnezeu este un cuvânt care traversează secolele - **cerul și pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece deloc** (Mt 24, 35) - și are nevoie de un cititor care să

traverseze și el secolele: Poporul lui Dumnezeu care merge în istorie. De aceea sfântul Ilarie spunea că până la urmă „Sfânta Scriptură se găsește mai mult în inima Bisericii decât în cărțile scrise” (9).

O lectură care ascultă

„Prin intermediul Sfintei Scripturi, menținută vie în credința Bisericii, Domnul continuă să vorbească Miresei lui și să-i arate drumurile de parcurs, pentru ca Evanghelia mântuirii să ajungă la toți” (10).

Anunțul Cuvântului lui Dumnezeu găsește o forță deosebită când este citit în adunarea liturgică. Destul de impresionantă este povestirea, bogată în detalii, a lecturii solemne pe care Esdra, scribul, a făcut-o din Tora (cf. Ne 8, 1-12). În epocă, majoritatea poporului se întorsese din Babylon și a primit Cuvântul lui Dumnezeu cu o emoție conținută timp de decenii în exil. **Cum să**

cântăm noi cântarea Domnului în pământ străin ? De te voi uita, Ierusalime, să mi se usuce mâna dreaptă, să mi se lipească limba de gâtlej, de nu-mi voi aduce aminte de tine (Ps 137, 4-6). În această dispoziție, ascultarea Legii lui Dumnezeu face să plângă poporul care își dă seama de că s-a îndepărtat de cerințele Domnului. Or, Esdra care citește și leviți spun tuturor: **Această zi este sfântă pentru Domnul, Dumnezeul vostru; nu fiți în doliu și în lacrimi (Ne 8, 9).**

Isus Cristos va citi la sinagoga din Cafarnaum din profetul Isaia care anunță sosirea sa : **Spiritul Domnului este asupra mea (...)** El m-a trimis să anunț captivilor eliberarea (Lc 4, 18). Douăzeci de secole mai târziu, Scriptura continuă să vorbească la prezent și despre prezent, ca în acea zi la Nazaret: **Astăzi s-a împlinit acest pasaj al Scripturii , pe care l-ați auzit (Lc 4,**

21 ; cf. Is 61,1). Zilnic, în special duminica, „Cuvântul Domnului este proclamat în comunitatea creștină pentru ca ziua Domnului să fie luminată de lumina ce izvorăște din misterul pascal. (...) Dumnezeu ne vorbește încă astăzi ca unor prieteni ; „se întreține ”cu noi pentru a ne însoți și a ne arăta drumul vieții. Cuvântul său se face interpretul cererilor noastre și a preocupărilor noastre și răspunsul fecund pentru ca noi să facem experiența concretă a proximității sale” (11).

Când această convingere devine solidă, grija Liturghiei Cuvântului la sfânta slujbă este împinsă la extremă. Evocând maniera de a proclama Cuvântul lui Dumnezeu, sfântul Josemaría dădea fiilor săi, preoți, orientări pline de bun simț și de dragoste de Dumnezeu. Îi încuraja să dea un sens lecturilor liturgice, ceea ce nu însemna „a citi categoric, nici a declama, ci de a marca bine

pauzele oportune; ca atunci când se citește un text în trei sau patru persoane. De aceea va fi convenabil să vă exersați un pic să citiți o epistolă, o evanghelie, o prefață...” (12). Aceste sfaturi sunt întru totul la fel de bune pentru cei care intervin în liturghia Cuvântului, pentru că Evanghelia cere această grijă din partea tuturor : nu se citește ca și cum ar fi un text necunoscut, sau o simplă informație de transmis, ci cu o inimă încălzită de afecțiune, prin ascultare atentă, prin foamea de a te hrăni cu orice cuvânt care iese din gura lui Dumnezeu (Mt 4,4; cf. Dt 8, 3). De aceea „le Sursum corda” (Sus inimile), care este un foarte vechi cuvânt al Liturghiei, ar trebui să vină într-adevăr înaintea de Prefață, înainte de Liturghie, „calea” cuvintelor și a gândirii noastre. Noi trebuie să ne ridicăm inima spre Domnul, nu numai ca un răspuns ritual, ci ca o expresie a ceea ce are loc în această inimă, care se ridică

spre înălțime și care îi atrage și pe alții în sus” (13).

Pentru a înțelege Scriptura

„Biblia este marea povestire care descrie minunile milei lui Dumnezeu. Fiecare pagină este scaldată de dragostea Tatălui care, chiar de la creație, a vrut să imprime în univers semnele iubirii sale.” (14)

Scriptura suscită o gândire vie și personală, plină de admirație; nu ne suprimă inteligența ci o soliciță și o luminează: **o făclie pentru pașii mei, cuvântul tău, o lumină pe calea mea** (Ps 119, 105); ea dă lumii și oricărui lucru adevărata lor dimensiune, contracarând astfel miopia provocată de păcatul care estompează realitatea. Cuvântul lui Dumnezeu **pătrunde până în punctul divizării sufletului și a spiritului, a articulațiilor și măduvei, el poate judeca cugetările și gândurile inimii** (He 4,

12). De aceea cine cunoaște și meditează Biblia, chiar dacă pregătirea sa academică este modestă, posedă înțelepciunea pe care alții nu o găsesc poate în studiile lor. **Pentru judecată am venit în această lume: pentru ca cei care nu văd să vadă și ca cei care văd să devină orbi** (In 9, 39).

Evenimentele prezentate în Biblie au, sub lumina credinței, un sens care transcende categoria simplelor fapte istorice: dincolo de acțiunile și vicisitudinile Poporului lui Dumnezeu, este mai degrabă chestiunea a ceea ce Domnul face în el și prin el; Mama noastră a exprimat-o clar: **Atotputernicul a făcut lucruri mari pentru mine. Sfânt este numele său** (Lc 1, 49).

Evenimentele istoriei lumii și cele ale întâmplărilor personale, și ele găsesc o lumină în Scriptură: **Deci nu există creatură care să rămână invizibilă în fața Lui, ci totul este gol și**

descoperit în ochii celui căruia noi trebuie să dăm socoteală (He 4, 13). Cuvântul lui Dumnezeu cuprinde și ne luminează viața; iată de ce rugăciunea și apostolatul își găsesc aici mediul lor natural.

Totuși, mediul natural nu este întotdeauna cel mai accesibil: chiar dacă Dumnezeu ne-a creat pentru a trăi cu el, **strâmtă este poarta și îngust drumul care duce la Viață** (cf. Mt 7, 14). Nu ar trebui să fim surprinși că anumite pasaje din Scriptură sunt obscure sau dificile. Benedict al XVI-lea povestea într-o zi că unul din prietenii săi, „după ce a ascultat predici cu lungi reflecții antropologice, pentru a ajunge la Evanghelie, spunea : dar aceste apropieri nu mă interesează, eu aș vrea să înțeleg ce spune Evanghelia! Și papa concluzionează: „Mi se pare că deseori, în locul căilor lungi de apropiere ar fi mai bine (...) să se spună că această Evanghelie nu ne

place, că suntem contra a ceea ce spune Domnul! Dar ce înseamnă aceasta? Dacă spun sincer că nu sunt de acord la prima vedere, atrag deja atenția: se vede că aș vrea, ca om al vremurilor actuale, să înțeleg ce spune Domnul. Putem astfel, fără a apela la drumuri lungi, intra în miezul Cuvântului.” (15)

Dacă, după cum afirmă neurologii, noi ne servim de abia de un mic procentaj din capacitatea creierului nostru, am putea spune prin analogie că Scriptura este dotată cu o bogăție și o profunzime inepuizabile :

**Perfectiunii i-am văzut sfârșitul ;
porunca ta depășește orice margini**

(Ps 119, 96). De aceea Părinții

Bisericii distingeau deja mai multe

sensuri într-un același text; mai

târziu, în Evul Mediu, doctrina celor

patru sensuri ale Scripturii s-a

dezvoltat și consolidat: sensul literal,

alegoric, moral și analogic. Sensul

literal, baza tuturor celorlalte (16) nu

se reduce la sensul direct pe care cuvintele le au pentru cititor: este necesar să-l înțelegi în contextul epocii în care a fost scris spre a se evita lecturile aparent fidele dar deformatate. În același timp, articularea acestui sens cu celelalte cere adesea părerile unui cititor care să fie un expert, ce posedă cunoștințele specifice studiului. De aceea edițiile Scripturii, având introduceri bune și comentarii în note, sunt foarte utile, chiar indispensabile, ca și alte cărți de teologie biblică sau de comentarii ale Bibliei. Indexurile textelor Sfintei Scripturi propuse la sfârșitul unui mare număr din aceste cărți, mai ales *Catehismul Bisericii Catolice*, permit abordarea diferitelor pasaje cu mai multă profunzime (17).

În Sfânta Scriptură, nici un text nu poate fi izolat de ansamblu, care își găsește unitatea în Cuvântul lui Dumnezeu. „Într-adevăr, oricât de

diferite ar fi cărțile care o compun, Scriptura este una, având în vedere unitatea scopului lui Dumnezeu, pentru care Isus Cristos este centrul și inima, deschisă de Paștele său (18). De aceea Noul Testament se citește în lumina Vechiului și Vechiul luându-l pe Cristos ca o cheie de interpretare, după celebra formulă a sfântului Augustin: Noul este ascuns în Vechi și Vechiul se manifestă în Noul; *Novum in vetere latet et in Novo Vetus patet* (19). Sfântul Toma de Aquino a scris că inima lui Isus „era închisă înaintea patimilor căci Scriptura era puțin cunoscută. Dar, după patimi, Scriptura a fost deschisă, pentru că cei care, de acum, au înțelepciune consideră și discern în ce manieră profețiile trebuie interpretate” (20). Iată de ce, când, după sfântul Luca, Înviatul a apărut discipolilor, **le-a deschis mintea să priceapă Scripturile** (24, 45). Isus face același lucru cu noi, când îi permitem să ne însoțească pe drumul vieții noastre,

prin ascultarea noastră atentă și căutarea noastră sinceră; cu ajutorul sfinților și a atâtor frați întru credință, găsim în Scriptură „vocea, gestul, figura foarte amabilă lui Isus al nostru! (21).

Guillaume Derville

[1]. Sf. Ieronim, Epist. 53, 5 (PL 22, 544).

[2]. Papa Francisc, Scrisoare apost. *Misericordia et misera* , 20.11.2016, n. 7.

[3]. Sf. Josemaría, notițe luate cu prilejul unei meditații, 1 aprilie 1962, În Dialog cu Dumnezeu, nr. 46 (AGP, bibliotecă, P09).

[4]. Torah („instruire, învățarea legii” în ebraică) este inima Bibliei Ebraice și este formată din cărțile Pentateuhului (în greacă „cinci suluri”) : Geneza, Exodul, Leviticul, Numeri și Deuteronom.

[5]. Este vorba de o expresie reluată din psalmi; cf. de exemplu Ps. 9, 11, 40, 17, 70,, 5.

[6]. Cf. Conciliului din Trento, Sesiunea IV (8 aprilie, 1546), DS 1501-1504.

[7]. Sf. Augustin, *Contra epistulam Manichaei quam vocant fundamenti* , 5, 6 (PL 42, 176), citat din Catehismul Bisericii Catolice, nr. 119.

[8]. « Ait enim Cavensis episcopus: Evangelio Ioannis non credo, quia ab ecclesia sit receptum, sed quia Ioannis est. Cui hoc esse haereticum responsum est »: Conciliul din Trento, , *Diariorum, Actorum, Epistularum, Tractatum nova Collectio*, Herder, Fribourg 1901, vol. 1, 480.

[9]. Sf. Ilarie din Poitiers, *Liber ad Constantium Imperatorem* , 9 (PL 10, 570).

[10]. Papa Francisc, Scrisoare apostolică. *Misericordia et misera* , 20.11.2016, n. 7.

[11]. Papa Francisc, Scrisoare apostolică, *Misericordia et misera* , 20.11.2016, n. 6.

[12]. Sf. Josémaria, notes luate cu ocazia unei reuniuni familiale, 12.02.1956, în *Crónica*, II-1993, 195s. (AGP, Bibliotecă, P01).

[13]. Benedict XVI, Discursuri, 31 august 2006.

[14]. Papa Francisc, Scrisoare apostolică. *Misericordia et misera* , 20.11.2016, n. 7.

[15]. Benedict XVI, Discursuri, 26.02.2009.

[16]. Sf. Toma de Aquino, *Summa Theologiae*, I, q. 1, a. 10, ad 1.

[17]. Pe de altă parte, după vocea autorizată a celui care a coordonat

lucrările de elaborare a Catehismului, n. 101-104 constituie o scurtă „sumă” metodologică pentru o lectură autentică a Scripturii. Cf. J. Ratzinger, ¿El Catecismo de la Iglesia católica está a la altura de la época? Meditaciones diez años después de su promulgación, en Caminos de Jesucristo, Ediciones cristiandad, Madrid 2004, p. 144.

[18]. Catehismul Bisericii Catolice, n° 112 (cf. Lc 24, 25-27.44-46 ; Conciliul Vatican II, Const. *Dei Verbum* , n° 12).

[19]. Sf. Augustin, Quaestiones in Heptateuchum, 2, 73 (PL 34, 623).

[20]. Sf. Toma de Aquin, Expositio in Psalmos 21, 11 (citată din Catehismul Bisericii Catolice n°112).

[21]. Javier Echevarría, ”Introducere” Când El ne vorbea pe drum, 17 (AGP, bibliotecă, P18).

pdf | document generat automat din
<https://opusdei.org/ro-ro/article/sfanta-scriptura-studiu/> (27.03.2026)